

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

27.03.2023

протокол № 3, п. 5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 27.03.2023 № 39

**ОСНОВИ ПРАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ/
FUNDAMENTALS OF LEGAL ACTIVITY AND PROFESSIONAL ETHICS**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Для усіх галузей знань і спеціальностей.

Вінниця 2023

Розробник: Раїмов Руслан, кандидат юридичних наук.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри права 15.03.2023 р., протокол № 04; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 16.03.2023 р., протокол № 03.

Рецензенти:

Костюк Наталя - кандидат юридичних наук.

Піпяк Микола - генеральний директор Юридична фірма «Піп`як, Міллер та партнери».

Редактор: Фатєєва Т.

Комп'ютерна верстка: Тимощук М.

Підп. до друку 07.04.2023. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 0,93.
Обл.-вид. арк. 0,73. Тираж 2. Зам. № 85.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою дисципліни «Основи правничої діяльності і професійної етики» є вивчення студентами актуальних питань етичних відносин з урахуванням професійної діяльності юристів, а також вимог чинного законодавства, а також виробити навички етичного спілкування у практичній діяльності.

Завдання курсу «Основи правничої діяльності і професійної етики»:

- ознайомлення здобувачів з актуальними питаннями етичних відносин у правничій діяльності;
- формування знань про особливості правничої діяльності та законодавчі і моральні вимоги до етичної поведінки правників;
- формування готовності до використання набутих навичок етичного спілкування у практичній діяльності;
- формування науково-дослідних навичок для проведення власних науково-практичних досліджень.

У результаті вивчення даного курсу здобувач вищої освіти повинен вміти:

- аналізувати і оцінювати з точки зору моральності ситуації, що виникають у сфері дії правосуддя;
- аналізувати і оцінювати моральні аспекти діяльності учасників судочинства;
- використовувати моральні навички у своїй професійній діяльності в цілях підвищення її ефективності;
- здійснювати свою професійну діяльність відповідно до вимог, що пред'являються професійною етикою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного засвоєння студентом знань та підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових балів за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий бал варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуваннями, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму дисципліни та набрали достатню кількість балів, отримують підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання (згідно з Положенням Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти №12 від 07.02.2022).

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів №32 від 07.02.2022).

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Назва теми	Кількість години				Форми контролю
	Всього годин/кредитів	з них			
		Лекції	Практичні заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Юридична етика: поняття, види, джерела.	15	2	2	10	УО, КТ, СУН Т, ПО
Тема 2. Моральна культура як система ціннісних показників діяльності юриста.	15	2	2	11	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 3. Незалежність, безсторонність та добросовісність у юридичній професії.	15	2	2	11	УО, КТ, СУН, ПО
Тема 4. Етичні засади взаємовідносин між правниками.	15	4	4	10	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 5. Реагування на неетичну поведінку колег у юридичній сфері.	15	2	2	10	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 6. Об'єктивність і недопущення конфлікту інтересів, вимоги щодо несумісності	15	4	4	10	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 7. Відданість верховенству права та правам людини	15	4	4	10	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 8. Конфіденційність та збереження професійної таємниці	15	2	2	10	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 9. Дотримання високих етичних стандартів на робочому місці і поза ним, офлайн та онлайн	15	2	2	10	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 10. Дисциплінарна відповідальність правника за порушення етичних стандартів.	15	4	4	10	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 11. Проблема морального вибору та моральної відповідальності юриста.	15	4	4	5	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Тема 12. Міжнародне визнання юридичної етики.	15	2	2	5	УО, КТ, СУН, Т, ПО
Всього	180/6	34	34	112	екзамен

Умовні позначення:

УО - усне опитування;

Т - тестування;

СУН - система управління навчання MOODLE;

КТ – комп'ютерне тестування.

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст початкової дисципліни (теми програми)

Тема 1. Юридична етика: поняття, види, джерела.

Професійна етика як самостійна галузь етичної науки. Види професійної етики та їх гуманістична спрямованість. Сутність юридичної етики. Особливості професії юриста. Структура, види та джерела професійної етики юриста.

Тема 2. Моральна культура як система ціннісних показників діяльності юриста.

Цінності, регулятиви та структура моральної культури особистості. Особливості моральної культури юриста. Вимоги до моральної культури юриста. Фактори професійної діяльності, як причини професійної деформації. Форми професійної деформації правників.

Тема 3. Незалежність, безсторонність та добросовісність у юридичній професії.

Дотримання принципу незалежності у юридичній професії. Методи забезпечення незалежності у юридичній професії. Дотримання принципу безсторонності у юридичній професії. Методи забезпечення безсторонності у юридичній професії. Дотримання принципу добросовісності у юридичній професії. Методи забезпечення добросовісності у юридичній професії.

Тема 4. Етичні засади взаємовідносин між правниками.

Культура спілкування між правниками. Моральні якості правників при здійсненні професійної діяльності. Етичні вимоги до правника при взаємовідносинах з іншими. Норми повсякденного спілкування правника. Норми специфічних форм службового спілкування. Норми екстремальних форм службового спілкування.

Тема 5. Реагування на неетичну поведінку колег у юридичній сфері.

Неетична поведінка у юридичній професії. Форми реагування на порушення правил етики, визначених нормами права. Форми реагування на порушення правил етики, визначених нормами моралі. Попередження та запобігання неетичній поведінці колег.

Тема 6. Об'єктивність і недопущення конфлікту інтересів, вимоги щодо несумісності

Дотримання принципу об'єктивності у юридичній професії. Методи забезпечення об'єктивності у юридичній професії. Конфлікт інтересів у різних спеціальностях юридичної професії. інтересів. Заходи запобігання конфлікту інтересів. Несумісність посад та професійної діяльності правників.

Тема 7. Відданість верховенству права та правам людини

Дотримання принципу верховенства права у юридичній професії. Методи забезпечення верховенства права у юридичній професії. Європейська конвенція з прав людини. Застосування практики Європейського суду з прав людини. Методи забезпечення прав людини у юридичній професії.

Тема 8. Конфіденційність та збереження професійної таємниці

Інформація з обмеженим доступом. Конфіденційна інформація, інформація для службового користування та таємна інформація. Професійна таємниця, як елемент моральної культури правника. Відповідальність за розкриття інформації з обмеженим доступом. Репутаційні втрати від порушення професійної таємниці.

Тема 9. Дотримання високих етичних стандартів на робочому місці і поза ним, офлайн та онлайн

Етичні стандарти поведінки правника на робочому місці. Етичні стандарти поведінки правника у позаробочий час. Етичні стандарти поведінки правника онлайн. Обмеження та вимоги щодо публічної та приватної поведінки різних юридичних спеціальностей.

Тема 10. Дисциплінарна відповідальність правника за порушення етичних стандартів.

Дисциплінарна відповідальність суддів за порушення етичних стандартів. Дисциплінарна відповідальність адвоката за порушення етичних стандартів. Дисциплінарна відповідальність нотаріусів за порушення етичних стандартів. Дисциплінарна відповідальність державного службовця за порушення етичних стандартів. Дисциплінарна відповідальність співробітників правоохоронних органів за порушення етичних стандартів.

Тема 11. Проблема морального вибору та моральної відповідальності юриста.

Сутність і структура морального вибору. Поняття морального конфлікту. Моральні конфлікти в правоохоронній сфері. Цілі та засоби в моральному виборі юриста. Моральна допустимість правового примусу. Моральна відповідальність юриста.

Тема 12. Міжнародне визнання юридичної етики.

Міжнародні стандарти правничої діяльності. Міжнародні форуми юридичної громадськості. Міжнародні організації пов'язані із дослідженням та визначенням етичних норм правників. Інтеграція міжнародно-правових актів до національного законодавства України.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час (год.)
1	2	3
<p>Знати: основні поняття юридичної етики, види та джерела;</p> <p>Вміти: давати аналіз поняттю та складовим елементам юридичної етики, визначити її види та особливості</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Юридична етика: поняття, види, джерела.</p> <p>Лекція 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійна етика як самостійна галузь етичної науки. 2. Сутність юридичної етики. 3. Структура, види та джерела професійної етики юриста. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 3, 6 Додаткові: 1-4, 10 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	2
	<p>Самостійна робота Дослідити формування професійної етики як самостійної галузі етичної науки. Розкрити поняття, зміст та сутність юридичної етики: юридична етика як галузь суспільних відносин; юридична етика як інституція в юридичній науці; юридична етика як навчальна дисципліна.</p>	10
	<p>Практичне заняття 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття професійної етики. 2. Види професійної етики та їх гуманістична спрямованість. 3. Особливості дотримання етики у професії юриста. 	2
<p>Знати: Поняття та характеристику моральної культури як системи ціннісних показників діяльності юриста;</p> <p>Вміти: визначати цінності, регулятиви та структуру моральної культури юриста, відрізняти форми професійної деформації правника..</p>	<p style="text-align: center;">Тема 2. Моральна культура як система ціннісних показників діяльності юриста.</p> <p>Лекція 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цінності, регулятиви та структура моральної культури особистості. 2. Особливості моральної культури юриста. 3. Форми професійної деформації правників. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1, 2, 6 Додаткові: 1-4 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	2
	<p>Самостійна робота За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять. Питання для самоконтролю: - Визначте та опишіть вимоги до моральної культури юриста. - Визначте та опишіть фактори професійної діяльності, як причини професійної деформації..</p>	11
	<p>Практичне заняття 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика моральної культури особистості. 2. Цінності, регулятиви та структура моральної культури юриста. 3. Професійні деформації притаманні юридичним професіям. 	2

<p>Знати: принципи незалежності, безсторонності та добросовісності у юридичній професії; Вміти: Застосовувати методи забезпечення принципів незалежності, безсторонності та добросовісності у юридичній професії</p>	<p align="center">Тема 3. Незалежність, безсторонність та добросовісність у юридичній професії.</p> <p>Лекція 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип незалежності у юридичній професії та методи його забезпечення. 2. Принцип безсторонності у юридичній професії та методи його забезпечення. 3. Принцип принципу добросовісності у юридичній професії та методи його забезпечення. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 6-16 Додаткові: 5, 8 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Охарактеризуйте співвідношення принципів незалежності, безсторонності та добросовісності у юридичній професії; - Проаналізуйте відповідальність за порушення принципів незалежності, безсторонності та добросовісності у юридичній професії. 	11
	<p>Практичне заняття 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії дотримання принципу незалежності у юридичній професії. 2. Критерії дотримання принципу безсторонності у юридичній професії. 3. Критерії дотримання принципу добросовісності у юридичній професії. 	2
<p>Знати: етичні засади взаємовідносин між юристами; Вміти: визначати етичні засади взаємовідносин між юристами.</p>	<p align="center">Тема 4. Етичні засади взаємовідносин між юристами.</p> <p>Лекція 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура спілкування між юристами. 2. Етичні норми повсякденного спілкування юриста. 3. Етичні норми специфічних форм службового спілкування. <p>Лекція 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура спілкування між слідчим та адвокатом. 2. Культура спілкування між учасниками судового процесу. 3. Культура спілкування між керівником та підлеглим. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 3, 7-15 Додаткові: 1-4, 6-9 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	4
	<p>Самостійна робота</p> <p>За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Екстремальні форми службового спілкування. - Моральні якості юристів при здійсненні професійної діяльності 	10

	<p>Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика культури спілкування між правниками. 2. Особливості повсякденного спілкування правника. 3. Характеристика специфічних форм службового спілкування. <p>Практичне заняття 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика спілкування між учасниками досудового розслідування. 2. Характеристика спілкування між учасниками судового процесу. 3. Характеристика спілкування між правниками з різних галузей. 	4
<p>Знати: особливості реагування на неетичну поведінку колег у юридичній сфері;</p> <p>Вміти: реагувати на неетичну поведінку колег у юридичній сфері.</p>	<p>Тема 5. Реагування на неетичну поведінку колег у юридичній сфері.</p> <p>Лекція 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неетична поведінки у юридичній професії. 2. Форми реагування на порушення правил етики. 3. Попередження та запобігання неетичній поведінці. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 3, 7-15 Додаткові: 1-4, 6-9 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Які форми реагування на порушення правил етики, визначених нормами права? - Які форми реагування на порушення правил етики, визначених нормами моралі? 	10
	<p>Практичне заняття 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика неетичної поведінки у юридичній професії. 2. Способи реагування на неетичну поведінку колег у юридичній сфері. 3. Запобігання конфлікту при реагуванні на неетичну поведінку колег у юридичній сфері. 	2
<p>Знати: особливості недопущення конфлікту інтересів, вимоги щодо несумісності;</p> <p>Вміти: визначати ознаки конфлікту інтересів та вимоги щодо несумісності.</p>	<p>Тема 6. Об'єктивність і недопущення конфлікту інтересів, вимоги щодо несумісності</p> <p>Лекція 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип об'єктивності у юридичній професії та методи його забезпечення. 2. Конфлікт інтересів у різних спеціальностях юридичної професії 3. Заходи запобігання конфлікту інтересів. <p>Лекція 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення принципу об'єктивності у діяльності суду. 2. Забезпечення принципу об'єктивності у діяльності правоохоронних органів та адвокатів. 3. Заходи запобігання конфлікту інтересів державних службовців. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2-3, 7-16 Додаткові: 1-3, 5 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	4

	<p>Самостійна робота За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять. Питання для самоконтролю: - Критерії дотримання принципу об'єктивності у юридичній професії. - Конфлікт інтересів, як етична категорія.</p>	10
	<p>Практичне заняття 7 1. Особливості принципу об'єктивності у юридичній професії. 2. Правова природа конфлікту інтересів. 3. Несумісність посад та професійної діяльності правників.</p> <p>Практичне заняття 8 1. Наслідки недотримання принципу об'єктивності у діяльності суду. 2. Наслідки недотримання принципу об'єктивності у діяльності правоохоронних органів та адвокатів. 3. Наслідки конфлікту інтересів державних службовців.</p>	4
<p>Знати: особливості дотримання верховенства права та прав людини Вміти: дотримуватись верховенства права та прав людини</p>	<p>Тема 7. Відданість верховенству права та правам людини Лекція 9 1. Принцип верховенства права у юридичній професії та методи його забезпечення. 2. Застосування практики Європейського суду з прав людини. 3. Методи забезпечення прав людини у юридичній професії. Лекція 10 1. Наслідки недотримання принципу верховенства права. 2. Основні положення Європейської конвенції з прав людини. 3. Наслідки недотримання прав людини у юридичній професії. Рекомендовані джерела: Основні: 2, 3, 7-15 Додаткові: 1, 2, 11 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	4
	<p>Самостійна робота За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять. Питання для самоконтролю: - Конституційні засади принципу верховенства права. - Співвідношення прав людини та верховенства права.</p>	10
	<p>Практичне заняття 9 1. Критерії дотримання принципу верховенства права у юридичній професії. 2. Застосування практики Європейського суду з прав людини. 3. Відповідальність за недотримання верховенства права та прав людини.</p> <p>Практичне заняття 10 1. Основні засади Європейської конвенції прав людини. 2. Загальна характеристика міжнародних угод щодо захисту прав людини. 3. Виключення з вимог щодо захисту прав людини.</p>	4

<p>Знати: особливості дотримання конфіденційності та збереження професійної таємниці; Вміти: дотримуватися конфіденційності та забезпечувати збереження професійної таємниці</p>	<p>Тема 8. Конфіденційність та збереження професійної таємниці</p> <p>Лекція 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конфіденційна інформація. 2. Професійна таємниця, як елемент моральної культури правника. 3. Репутаційні втрати від порушення професійної таємниці. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 3, 7-15 Додаткові: 3, 6, 8, 9 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дозвіл на розкриття конфіденційної інформації. - Межі дотримання професійної таємниці. 	10
	<p>Практичне заняття 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформація з обмеженим доступом. 2. Конфіденційна інформація, інформація для службового користування та таємна інформація.. 3. Відповідальність за розкриття інформації з обмеженим доступом. 	2
<p>Знати: особливості дотримання високих етичних стандартів на робочому місці і поза ним, офлайн та онлайн; Вміти: дотримуватись високих етичних стандартів на робочому місці і поза ним, офлайн та онлайн</p>	<p>Тема 9. Дотримання високих етичних стандартів на робочому місці і поза ним, офлайн та онлайн</p> <p>Лекція 12.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етичні стандарти поведінки правника на робочому місці. 2. Етичні стандарти поведінки правника у позаробочий час. 3. Обмеження та вимоги щодо публічної та приватної поведінки різних юридичних спеціальностей. <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1-4, 6-15 Додаткові: 7, 9, 10 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	2
	<p>Самостійна робота</p> <p>За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Етичні стандарти поведінки правника на керівній посаді. - Правила етичної поведінки правника при участі у діяльності політичної партії 	10
	<p>Практичне заняття 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика етичних стандартів правника у робочий час. 2. Характеристика етичних стандартів правника у позаробочий час. 3. Вплив етичних стандартів на публічну діяльність правника. 	2
<p>Знати: особливості дисциплінарної відповідальності</p>	<p>Тема 10. Дисциплінарна відповідальність правника за порушення етичних стандартів.</p> <p>Лекція 13</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дисциплінарна відповідальність суддів за порушення етичних стандартів. 	4

<p>правника за порушення етичних стандартів</p> <p>Вміти: визначати підстави та наслідки притягнення до дисциплінарної відповідальності правника за порушення етичних стандартів.</p>	<p>2. Дисциплінарна відповідальність адвокатів за порушення етичних стандартів.</p> <p>3. Дисциплінарна відповідальність прокурорів за порушення етичних стандартів.</p> <p>Лекція 14</p> <p>1. Дисциплінарна відповідальність слідчих за порушення етичних стандартів.</p> <p>2. Дисциплінарна відповідальність працівників поліції за порушення етичних стандартів.</p> <p>3. Наслідки притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення етичних стандартів.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2, 3, 7-16 Додаткові: 6 Інтернет-ресурси: 1-5</p>	
	<p>Самостійна робота</p> <p>За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дисциплінарна відповідальність державного службовця за порушення етичних стандартів. - Дисциплінарна відповідальність нотаріусів за порушення етичних стандартів 	10
	<p>Практичне заняття 13</p> <p>1. Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення етичних стандартів.</p> <p>2. Наслідки притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення етичних стандартів.</p> <p>3. Нормативно-правове регулювання притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення етичних стандартів.</p> <p>Практичне заняття 14</p> <p>1. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів.</p> <p>2. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів.</p> <p>3. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності співробітників правоохоронних органів.</p>	4
<p>Знати: особливості морального вибору та моральної відповідальності юриста;</p> <p>Вміти: розкрити суть морального</p>	<p>Тема 11. Проблема морального вибору та моральної відповідальності юриста.</p> <p>Лекція 15</p> <p>1. Сутність морального вибору.</p> <p>2. Структура морального вибору</p> <p>3. Моральні конфлікти в правоохоронній сфері.</p> <p>Лекція 16</p> <p>1. Моральна відповідальність юриста.</p> <p>2. Моральні конфлікти між адвокатом та клієнтом.</p> <p>3. Моральні конфлікти між суддею та учасниками судового процесу.</p>	4

вибору та моральної відповідальності юриста	Рекомендовані джерела: Основні: 2-4 Додаткові: 3, 7 Інтернет-ресурси: 1-5	
	Самостійна робота За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять. Питання для самоконтролю: -Особливості морального вибору суддів. - Особливості морального вибору адвокатів.	5
	Практичне заняття 15 1. Поняття морального конфлікту. 2. Поняття морального морального вибору. 3. Цілі у моральному виборі юриста. Практичне заняття 16 1. Співвідношення морального вибору та морального конфлікту. 2. Засоби в моральному виборі юриста. 3. Характеристика моральної відповідальності юриста.	4
Знати: особливості міжнародного визнання юридичної етики Вміти: визначати особливості міжнародного визнання юридичної етики та міжнародні стандарти правничої діяльності	Тема 12. Міжнародне визнання юридичної етики. Лекція 17 1. Міжнародні стандарти правничої діяльності. 2. Міжнародні організації пов'язані із дослідженням та визначенням етичних норм правників. 3. Інтеграція міжнародно-правових актів до національного законодавства України. Рекомендовані джерела: Основні: 1-7 Додаткові: 9, 11 Інтернет-ресурси: 1-5	2
	Самостійна робота За допомогою конспекта лекції опрацювати матеріал та підготуватися до практичного заняття. Відповідно до теми сформулювати глосарій, вільно апелювати визначеннями понять. Питання для самоконтролю: -Міжнародні стандарти адвокатської діяльності. - Міжнародні стандарти здійснення правосуддя.	5
	Практичне заняття 17 1. Характеристика та види міжнародних стандартів правничої діяльності. 2. Діяльність міжнародних форумів юридичної громадськості. 3. Міжнародні угоди направлені на забезпечення дотримання юридичної етики.	2
Разом		180/6

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.

Основні

1. Василевська Т.Е. Етика в публічній службі: Підручник. К.: НАДУ, 2018. 256 с.
2. Етика юриста: конспект лекцій / укладач Л. В. Теліженко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 163 с.
3. Кацавець Р. С. Професійна етика юриста. Навчальний посібник. 2-е вид., доповнене. Київ: Алерта, 2022. 246 с.
4. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт.кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
5. Пантелюк М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення. К.: ЦУЛ, 2020. 224 с.
6. Професійна етика юриста : навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 108 с.
7. Сучасні основи професійної діяльності правника : навч. посіб. Л. В. Радовецька, О. О. Тихомиров, О. К. Тугарова та ін.]. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. – 344 с.

Нормативно-правові акти

8. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
9. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
10. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. №3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
12. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Наказ національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>
13. Правила адвокатської етики від 09.06.2017 р. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf
14. Кодекс суддівської етики від 22.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>
15. Правила професійної етики нотаріусів України від 07.06.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-21#Text>
16. Кодекс професійної етики приватних виконавців: Рішення Першого з'їзду приватних виконавців України від 14.11.2017 р. №1. URL: https://drive.google.com/file/d/1d8XY8kAkrUBz-Vbrrm0KZm5U_wJoQjX/view

Додаткові

1. Вітюк В.С. Етика судді як один із факторів впливу на рівень суспільної довіри до судової влади. *Право і суспільство*. 2019. №3. С.148-152.
2. Жуков С. Професійна етика суддів: правові аспекти. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. №12. С.182-185.
3. Заболона Н.Я. Морально-етичні імперативи адвокатської діяльності: етимологія і сутність термінів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №7. С.395-398.
4. Кравчук В. Правила професійної етики у діяльності прокурорів. *Публічне право*. 2018. №4 (32). С.23-29.
5. Кулібаба А. Поняття добросовісності як ключовий критерій у процесі добору на посаду суддів. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. №2. С.212-217.
6. Ладіна Л.С., Веселов М.Ю. Юридична відповідальність приватного нотаріуса. *Вісник НТТУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2021. Вип. 1 (49). С.145 - 150.
7. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт.кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
8. Мелех Л.В. Незалежність адвоката в разі надання правничої допомоги в господарському судочинстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №1. С.121-124.
9. Невзорова І.В. Міжнародні деонтологічні стандарти діяльності нотаріату. *Юридичний бюлетень*. 2019. Вип.11. Ч.1. С.84-90.
10. Невзорова І.В. Сучасні стандарти діяльності нотаріуса в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2020. Вип.61. Т.1. С.32-35.
11. Цувіна Т. А. Принцип верховенства права у практиці Європейського суду з прав людини. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 373-378.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
2. <https://www.library.vn.ua> – Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К. А. Тімірязєва.
3. <https://www.president.gov.ua/> – Офіційне інтернет-представництво Президента України.
4. <https://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України.
5. <https://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал органів виконавчої влади в Україні.